

Makroøkonomi

Norsk økonomi's oljeavhengighet.

Det snakkes / skrives nå mye om to-delingen i norsk økonomi. En del som er oljerelatert – og som går godt, og en annen del som går bare moderat godt - for ikke å si dårlig.

I oppgaven skal en dokumentere norsk økonomi's oljeavhengighet, påvise todelingen og analysere konsekvensene på kort og lengre sikt når det gjelder produksjon, sysselsetting, lønn og velferd.

Den siste delen bør trolig avgrenses. Det kan her bli aktuelt å bruke modellverktøy som Statistisk sentralbyrå andre forskningsinstitusjoner har utviklet.

Kontaktperson: Per Halvor Vale <http://www.umb.no/ior/ansatte/per.vale>

Handlingsregelen

Oppgaven skal ta utgangspunkt i at oljeformuen skal deles på flere generasjoner. I denne for-bindelse har stortinget vedtatt Handlingsregelen som har begrenset den innenlandske bruken av oljeinntektene.

De oljeinntektene som er tatt inn på statsbudsjettet, er brukt til offentlig forbruk, offentlig investeringer, skattelette (og privat forbruk) og velferdsgoder og utjamning. I oppgavens første del skal en kartlegge hvor mye som er brukt til hver av disse formålene. Dette vil vise i hvilken grad oljeinntektene er brukt til å skape vekst og utvikling i norsk økonomi – som var et opprinnelig mål - og ikke brukt til å ta ut kortsiktige politiske / økonomiske gevinster.

Etter 2001 har prisstigningen i Norge vært klart mindre enn inflasjonsmålet. Dette til tross for at vi i henhold til 4 % regelen har tatt i bruk stadig mer oljeinntekter innenlands som følge av at oljefondet har blitt større og større. Samtidig er det hevdet at det er investeringsprosjekter i Norge med høy avkastning – delvis med høyere avkastning enn den en oppnår ved å plassere oljeinntektene i utlandet – som ikke er blitt realisert. I oppgavens andre del skal en undersøke om dette er tilfelle – og drøfte om vi i så fall bør bruke mer oljeinntekter innenlandsk.

Kontaktperson: Per Halvor Vale <http://www.umb.no/ior/ansatte/per.vale>

Hva bestemmer norsk valutakurs?

Valutakursen er viktig for konkurranseevnen til norsk næringsliv. I perioder hevder konkurranseutsatt næringsliv at valutakursen er for høy.

I oppgaven inngår at en skal utføre en kvantitativ analyse av de faktorer som påvirker

norsk valutakurs; herunder prisen på vår olje, sentralbankens kalkulasjonsrente, sentralbankens varslings om framtidige renteendringer, lønnsnivå og kostnadsnivå, prisstigning m.m.

Deretter skal en vurdere i hvilken grad norske myndigheter, herunder i sin pengepolitikk, kan og bør ta sikte på å påvirke valutakursen.

Kontaktperson: Per Halvor Vale <http://www.umb.no/ior/ansatte/per.vale>

Norsk pengepolitikk – inflasjonsmålet

Hovedspørsmålene som skal studeres er følgende:

- Bakgrunnen for at Norge har et inflasjonsmål.
- Hvorfor landet etter 2001 (da vi fikk inflasjonsmålet) har hatt en klart lavere prisstigning enn hva inflasjonsmålet sier.
- Om gapet mellom prisstigningen og inflasjonsmålet betyr at det er behov for å formulere et nytt inflasjonsmål
- Hva burde eventuelt være det nye inflasjonsmålet?

Kontaktperson: Per Halvor Vale <http://www.umb.no/ior/ansatte/per.vale>

Norsk prisstigning

Oppgaven skal foreta en kvantitativ analyse av årsaken til prisstigningen i Norge etter 2001.

Observert prisstigning i Norge etter 2001 har gjennomsnittlig vært lav (også lavere enn vårt inflasjonsmål). Med utgangspunkt i oppgavens første kan en nå forklare hovedårsakene til den lave prisstigningen.

Hva har vært de samfunnsøkonomiske virkninger av den lave inflasjonen? Hva er de særlige konsekvenser av at inflasjonen har vært lavere enn inflasjonsmålet

Til siste bør oppgaven drøfte om dette hovedbilde vil fortsette – lav inflasjon (og lavere enn inflasjonsmålet) - eller om det vil være forhold som vil øke prisstigningen i Norge og dermed gjøre inflasjonsgapet mindre.

Kontaktperson: Per Halvor Vale <http://www.umb.no/ior/ansatte/per.vale>

Den skandinaviske modellen som en utviklingsstrategi for fattige land

Den skandinaviske modellen, med den egalitære fordelingen og den sjenerøse velferdsstaten, er lansert som en modell for fattige land.

Oppgaven skal vurdere og analysere om modellen kan kan fungere som en vei til vekst og utvikling i fattige land av i dag, for eksempel et land i Afrika.

Det vil være aktuelt å etablere samarbeid med personer / institusjoner som har kjennskap og kompetanse om fattige land i Afrika (eller andre steder).

Oppgaven kan utvikles i en kvalitativ eller kvantitativ retning.

Kontaktperson: Per Halvor Vale <http://www.umb.no/ior/ansatte/per.vale>

Hvordan kan euroen overleve?

Første del skal klarlegge situasjonen i eurosonen og euroen's problem. Mest hensiktsmessig vil trolig å ta for seg ett av landene.

Det vil være ønskelig å klarlegge bakgrunnen for situasjonen, hvorfor store budsjettunderskudd, hvorfor så stor gjeld osv.

Neste del skal analysere hva som må gjøres for å redusere / eliminere dagens problemer. Oppgaven skal konsentrere seg om økonomisk politikk. Det blir viktig å skille mellom det som det enkelte land kan / bør gjøre, og det som må være et ansvar for hele valutaunionen, herunder politikken til den felles sentralbank.

Kontaktperson: Per Halvor Vale <http://www.umb.no/ior/ansatte/per.vale>